

04.12.2024

49 §

Elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen antaminen Green Spark Group Oy:lle/ Mansa Marketille

HEL 2024-015141 T 11 02 00

Päätös

Toimija

Green Spark Group Oy, Rykmentintie 16, 02680 Espoo
y-tunnus 2956481-1

Elintarvikehuoneisto

Myymäla Mansa Market, Itäkatu 1-7, 00930 Helsinki

Elintarviketurvallisuusyksikön päällikön määräys

- Elintarvikkeiden lainsäädännön mukaiset lämpötilat tulee varmistaa omavalvontajärjestelmän mukaisella lämpötilaseurannalla. Lämpötilaseurannan täytyy olla tarkastettavissa.
- Pakolliset pakkausmerkinnät on merkittävä suomen ja ruotsin kielellä kaikkiin valmiiksi pakattuihin elintarvikkeisiin.
- Pakkaamattomina myytävistä elintarvikkeista on annettava pakolliset tiedot asiakkaille.
- Pakkaamattomana myytävästä naudanlihasta sekä lampaan- ja vuohenlihasta ja siipikarjanlihasta (tuore, jäähdytetty, jäädytetty) tai kyseistä lihaa sisältävästä jauhelihasta on oltava asiakkaille esillä lihan erityislainsäädännön edellyttämät tiedot.
- Oiva-raportti on laitettava esille myymälään.

Määräaika

Edellä mainitut toimenpiteet on toteutettava 7.1.2024 mennessä.

Asiaan liittyvät taustatiedot

Mansa Markettiin on tehty valvontasuunnitelman mukainen tarkastus 20.8.2024. Tällöin on havaittu, että käsienpesupisteitä ei ollut varustettu käsisaippualla ja käsipaperipyyhkeillä. Kylmlaitteiden ja pakasteiden lämpötilaseurantaa ja kirjanpitoa ei ollut tehty. Pakolliset elintarviketiedot suomeksi ja ruotsiksi puuttuivat noin puolesta tarkastetuista valmiiksi pakatuista elintarvikkeista. Pakkaamattomista elintarvikkeista ei ollut annettu pakollisia tietoja. Palvelutiskissä myynnissä olevista li-

04.12.2024

hoista (nauta, lammas ja kana) ei ollut annettu erityislainsäädännön edellyttämiä tietoja. Korjaavat toimenpiteet on edellytetty tehtäväksi 3.11.2024. mennessä (Liite 1 Tarkastuskertomus 20.8.2024).

Mansa Markettiin on tehty uusintatarkastus 6.11.2024, jolloin on todettu, ettei kaikkia epäkohtia ole korjattu määräajassa (Liite 2 Tarkastuskertomus 6.11.2024). Kylmälaitteiden ja pakasteiden omavalvontajärjestelmän mukaista lämpötilaseurantaa ja kirjanpitoa ei ollut tehty. Automaattiseuranta oli asennettu viiteen kylmäkaappiin, mutta sen nauhoitukset olivat saatavilla vain tarkastuspäivän osalta. Pakolliset elintarviketiedot suomeksi ja ruotsiksi puuttuivat melkein kaikista valmiiksi pakatuista elintarvikkeista. Pakkaamattomista elintarvikkeista ei ollut annettu pakollisia tietoja. Palvelutiskissä myynnissä olevista lihoista (nauta, lammas ja kana) ei ollut annettu erityislainsäädännön edellyttämiä tietoja. Oiva-raporttia ei ollut laitettu esille myymälään.

Kuuleminen

Toimijaa on kuultu elintarvikelain (297/2021) 55 §:n mukaisesta määräyksestä sekä asetettavasta määräajasta 15.11.2024 päivättyllä kirjeellä. (Liite 3 Kuuleminen 15.11.2024)

Toimija on antanut vastineen määräaikaan mennessä. Vastineessa toimija ilmoittaa, että kylmälaitteiden lämpötilojen valvontaan käytettävää sovellusta on parannettu. Pakattuihin elintarvikkeisiin on lisätty suomen- ja ruotsinkielisiä merkintöjä. Palvelutiskissä olevien lihatuotteiden alkuperä- ja teurastustiedot on laitettu esille. Toimija ilmoitti, että kaikki korjaukset tehdään seuraavaan määräyksen määräaikaan mennessä. (Liite 4 Vastine 1.12.2024) Toimija toivoi erillisessä viestissä, että tarkastus tehdään vasta tammikuussa kun kaikki epäkohdat on korjattu.

Päätöksen perustelut

Neuvonnasta, opastuksesta ja kehotuksesta huolimatta Green Spark Group Oy ei ole korjannut kaikkia tarkastuksilla havaittuja epäkohtia. Koska Green Spark Group Oy ei ole ryhtynyt toimenpiteisiin huoneistossa havaittujen epäkohtien korjaamiseksi, on epäkohtien korjaamiseksi tarpeen antaa elintarvikelain 55 §:ssä tarkoitettu määräys.

Elintarvikelain (297/2021) 55 §:n mukaan valvontaviranomainen voi määrätä toimijan korjaamaan epäkohdan, jos:

1) elintarvike tai elintarvikekontaktimateriaali, elintarvikehuoneisto tai alkutuotantopaikka taikka elintarvike- tai kontaktimateriaalitoiminta voi aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle tai ne ovat muutoin elintarvikesäännösten vastaisia; tai

04.12.2024

2) elintarvikkeesta tai elintarvikekontaktimateriaalista annetut tiedot voivat aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle tai johtaa kuluttajaa harhaan.

Elintarvikesäännösten vastaisuus on määrättävä korjattavaksi välittömästi tai valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (318/2021) elintarvikehygieniasta 22 §:n mukaan elintarviketoimintaan liittyvien omavalvonnan kirjausten on sisällettävä tallenteet omavalvonnan toteuttamisesta, siihen liittyvistä mittauksista, tutkimuksista ja selvityksistä sekä tehdyistä korjaavista toimenpiteistä ja ilmoituksista viranomaiselle. Toimijan on säilytettävä omavalvonnan kirjauksia vähintään yksi vuosi elintarvikkeen viimeisen käyttöajankohdan tai vähimmäissäilyvyysajan jälkeen tai vähintään yksi vuosi elintarvikkeen käsittelystä, jos edellä mainittuja päiväysmerkintöjä ei vaadita, jollei asiasta ole toisin säädetty. Toimijan on lisäksi säilytettävä tehtyjen tutkimusten viimeisimmät tulokset. Kirjausten on oltava valvontaviranomaisen saatavilla. Mansa Marketissa ei ole tehty tai saatavilla lämpötilakirjanpitoa omavalvontajärjestelmän mukaisesti.

Toimija ilmoitti vastineessa, että lämpötilojen seuraamiseen tarkoitettu sovellus oli terveysturvallisuuden mukaan riittävä ratkaisu ilman kirjallista lisäselvitystä. Sovelluksesta on todettu, että sen käyttö riittää, mikäli kaikki kylmälaitteet on huomioitu siinä omavalvonnan mukaisesti. Kirjaukset on säilytettävä vähintään vuoden ajan. Tarkastushetkellä todettiin, että kaikkia kylmälaitteita ei ollut liitetty lämpötilaseurantaan ja lämpötilakirjanpitoa oli nähtävillä vain tarkastuspäivän ajalta.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (834/2014) elintarviketietojen antamisesta kuluttajalle 4 §:n mukaan valmiiksi pakatun elintarvikkeen pakolliset pakkausmerkinnät on kaksikielisessä kunnassa myytävään tai muuten luovutettavaan elintarvikkeisiin tehtävä ainakin suomen ja ruotsin kielellä. Suurimmasta osasta Mansa Marketissa valmiiksi pakattuina myytävistä elintarvikkeista puuttui suomen- ja ruotsinkieliset pakkausmerkinnät.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (834/2014) elintarviketietojen antamisesta kuluttajalle 6 §:n mukaan pakkaamattomista elintarvikkeista on elintarvikkeen luovutuspaikassa annettava loppukuluttajalle tieto kaikista elintarvikkeen valmistuksessa käytetyistä ja lopullisessa elintarvikkeessa edelleen jossain muodossa olevista ainesosista, jotka ovat elintarviketietoaasetuksen ((EU) N:o 1169/2011) 9 artiklan 1 kohdan c alakohdan tarkoittamia allergioita ja intoleransseja aiheuttavia aineita tai tuotteita. Ainesosat on ilmoitettava elintarvikkeen nimellä niin,

04.12.2024

että käy ilmi elintarviketietoasetuksen liitteessä II mainitun aineen tai tuotteen nimi.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (834/2014) elintarviketietojen antamisesta kuluttajalle 7 §:n mukaan pakkaamattomasta elintarvikkeesta on vähittäismyyntipaikassa annettava loppukuluttajalle 6 §:ssä tarkoitettujen tietojen lisäksi seuraavat tiedot:

- 1) elintarvikkeen nimi;
- 2) elintarvikkeen ainesosat siten kuin elintarviketietoasetuksessa säädetään tai muulla vastaavalla selkeällä tavalla;
- 3) alkuperämaa tai lähtöpaikka siten kuin elintarviketietoasetuksessa tai sen nojalla säädetään tai siten kuin muussa Euroopan Unionin lainsäädännössä säädetään;
- 4) tarvittavat käyttö- ja säilytysohjeet.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (834/2014) elintarviketietojen antamisesta kuluttajalle 8 §:n pykälän mukaisesti tiedot pakkaamattomasta elintarvikkeesta on ilmoitettava loppukuluttajalle kirjallisesti elintarvikkeen luovutuspaikassa pakkaamattoman elintarvikkeen läheisyydessä olevassa helposti havaittavassa ja selkeässä esitteessä tai taulussa tai muulla vastaavalla selkeällä tavalla.

Tiedot voidaan 1 momentissa säädetystä poiketen antaa suullisesti edellyttäen, että

- elintarvikkeen luovutuspaikassa pakkaamattoman elintarvikkeen läheisyydessä olevassa helposti havaittavassa ja selkeässä esitteessä tai taulussa tai muulla vastaavalla tavalla ilmoitetaan, että tiedot ovat saatavissa pyydetäessä henkilökunnalta tai että tiedot ovat kuluttajan saatavissa kirjallisessa tai elektronisessa muodossa ennen ostopäätöksen tekoa ilman ylimääräisiä kustannuksia; ja
- tiedot ovat kirjallisessa tai elektronisessa muodossa elintarvikkeen luovutuspaikassa henkilökunnan ja valvontaviranomaisten helposti saatavilla.

Mansa Marketin pakkaamattomina myydyistä elintarvikkeista ei ollut annettu lainsäädännön mukaisia tietoja.

Komission antaman asetuksen (EY) N:o 275/2007 artiklan 5c mukaan muiden kuin esipakattujen naudanlihapalojen pakolliset merkinnät ovat maiden nimet, joissa lihan alkuperänä olevat eläimet ovat syntyneet ja joissa ne on kasvatettu ja teurastettu, sekä niiden maiden nimet, joissa ruhot on leikattu. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1760/2000 13 artiklan 5 b kohdan mukaan, jos liha on peräisin eläimistä, jotka ovat syntyneet ja jotka on kasvatettu ja teurastettu samassa maassa, tieto voidaan esittää muodossa Alkuperä: (EU jäsenvaltion tai kolmannen maan nimi). Lisäksi pakollisia merkintöjä on saman asetuksen ((EY) N:o 1760/2000) 13 artiklan mukaan erätiedot eli

04.12.2024

viitenumero tai –koodi, joka osoittaa lihan ja eläimen/eläinten välisen yhteyden. Tämä numero voi olla yksittäisen eläimen tunnistusnumero, josta liha on peräisin tai eläinryhmän tunnistusnumero. Saman asetuksen 14 artiklan mukaan jauhettua naudanlihaa valmistavien on merkittävä leikkaamon tietojen sijaan ”valmistettu (jäsenvaltion tai kolmannen maan nimi)” sen mukaan, missä liha on valmistettu ja alkuperävaltio jos se eroaa valmistusvaltiosta. Tiedot on sijoitettava kyseisten lihapalojen läheisyyteen siten, että lopullinen kuluttaja voi erottaa toisistaan eri alkuperää olevat lihat. Päivittäin pakkaamattomana myytävien naudanlihapalojen teurastamoiden ja leikkaamojen hyväksymisnumeroista on pidettävä kirjaa ja tiedot on ilmoitettava pyynnöstä asiakkaalle. Mansa Marketissa ei ollut esillä naudanlihan pakollisia merkintöjä.

Komission antaman täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1337/2013 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 soveltamissäännöistä tuoreen, jäädytetyn tai jäädytetyn sianlihan, lampaan- tai vuohenlihan ja siipikarjan lihan alkuperämaan tai lähtöpaikan ilmoittamisen osalta 5 artiklan mukaan tuoreen, jäädytetyn tai jäädytetyn sianlihan, lampaan- tai vuohenlihan ja siipikarjan lihan lopulliselle kuluttajalle tai suurtalouksille toimitettavaksi tarkoitetun lihan etiketin on sisällettävä seuraavat tiedot:

- a. jäsenvaltio tai kolmas maa, jossa eläin on kasvatettu ja joka ilmoitetaan merkinnällä ”Kasvatusmaa: (jäsenvaltion tai kolmannen maan nimi)” seuraavien perusteiden mukaisesti:
 - i. siat: Jos eläin teurastetaan vanhempana kuin kuuden kuukauden ikäisenä, jäsenvaltio tai kolmas maa, jossa viimeinen vähintään neljän kuukauden kasvatusjakso toteutui. Jos eläin teurastetaan nuorempana kuin kuuden kuukauden ikäisenä ja elopainoltaan vähintään 80-kiloisena, jäsenvaltio tai kolmas maa, jossa kasvatusvaihe toteutui sen jälkeen, kun eläin oli saavuttanut 30 kilon elopainon. Jos eläin teurastetaan nuorempana kuin kuuden kuukauden ikäisenä ja elopainoltaan alle 80-kiloisena, jäsenvaltio tai kolmas maa, jossa koko kasvatusvaihe toteutui;
 - ii. lampaat ja vuohet: jäsenvaltio tai kolmas maa, jossa viimeinen vähintään kuuden kuukauden pituinen kasvatusvaihe toteutui, tai jos eläin teurastetaan nuorempana kuin kuuden kuukauden ikäisenä, jäsenvaltio tai kolmas maa, jossa koko kasvatusvaihe toteutui;
 - iii. siipikarja: jäsenvaltio tai kolmas maa, jossa viimeinen vähintään yhden kuukauden pituinen kasvatusvaihe toteutui, tai jos eläin teurastetaan nuorempana kuin yhden kuukauden ikäisenä, jäsenvaltio tai kolmas maa, jossa koko kasvatusvaihe toteutui sen jälkeen, kun eläin oli sijoitettu lihotettavaksi;
- b. jäsenvaltio tai kolmas maa, jossa eläin on teurastettu ja joka ilmoitetaan merkinnällä ”Teurastusmaa: (jäsenvaltion tai kolmannen maan nimi)”; ja

04.12.2024

c. erän koodi, jolla yksilöidään kuluttajalle tai suurtaloudelle toimitettava liha.

Mansa Marketissa ei ollut esillä tai saatavilla lampaan ja siipikarjan lihan pakollisia merkintöjä.

Elintarvikelain 78 §:n mukaan tätä päätöstä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman tai ennen kuin oikaisuvaatimusta on käsitelty, jollei valitusviranomainen tai vastaavasti oikaisuvaatimuksen käsittelevä viranomainen toisin määrää.

Sovellettavat oikeusohjeet

Elintarvikelaki (297/2021) 1, 27, 55, 75, 78 §

Hallintolaki (434/2003) 34 §

Maa- ja metsätalousministeriön asetus elintarvikehygieniasta (318/2021) 22 §

Maa- ja metsätalousministeriön asetus elintarviketietojen antamisesta kuluttajille (834/2014) 4, 6, 7, 8 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1169/2011, 9 artikla

Komissio asetus (EY) N:o 275/2007, 5c artikla

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1760/2000, 13 ja 14 artikla

Komission antama täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1337/2013, 5 artikla

Toimivaltaperuste

Kaupunkiympäristön ympäristö- ja lupajaosto on elintarvikelain (297/2021) 27 §:n mukainen kunnan valvontaviranomainen. Ympäristö- ja lupajaosto on siirtänyt päätäntävaltaansa edelleen elintarviketurvallisuusyksikön päällikölle.

Mahdolliset jatkotoimenpiteet asiassa

Jos epäkohtia ei ole korjattu päätöksessä asetettuun määräaikaan mennessä, voidaan kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostolle esitellä päätösehdotus, jossa määräystä tulnaisi tehostamaan uhkasakolla. Mahdollinen uhkasakko voisi olla 10 000 euroa.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje on liitteenä.

Helsingin kaupunki

Kaupunkiympäristön toimiala
Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus
Ympäristöpalvelut
Elintarviketurvallisuusyksikkö
Yksikön päällikkö

Pöytäkirja

7 (11)

04.12.2024

Tiedoksiantotapa

Pöytäkirjanote toimitetaan saantitodistuksella Green Spark Group Oy:lle.

Lisätiedot

Kirsi Kantola, elintarviketarkastaja, puhelin: 09 310 38726
kirsi.kantola(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tarkastuskertomus 20.8.2024
- 2 Tarkastuskertomus 6.11.2024
- 3 Kuuleminen 15.11.2024
- 4 Vastine 1.12.2024

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus, elintarvikelain mukainen viranhaltijan päätös

Otteet

Ote

Green Spark Group Oy

Elintarviketurvallisuusyksikkö

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimus, elintarvikelain mukainen viranhaltijan päätös

Oikaisuvaatimus, elintarvikelain mukainen viranhaltijan päätös

04.12.2024

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 49 §.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Viranomaisen saa lisäksi vaatia oikaisua, jos muutoksenhakuoikeus on viranomaisen valvottavana olevan julkisen edun vuoksi tarpeen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on luovutettu asianosaiselle tai hänen lailliselle edustajalleen.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Postitse saantitodistusta vastaan lähetetystä päätöksestä katsotaan asianomaisen saaneen tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana.

Käytettäessä todisteellista sähköistä tiedoksiantoa päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun asiakirja on noudettu viranomaisen osoittamalta palvelimelta, tietokannasta tai muusta tiedostosta.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä,

04.12.2024

joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupungin kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto.

Ympäristö- ja lupajaoston asiointiosoite on seuraava:

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytähän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asiointiin yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: Helsingin kaupungin kirjaamo
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11–13

Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Helsingin kaupunki

Kaupunkiympäristön toimiala
Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus
Ympäristöpalvelut
Elintarviketurvallisuusyksikkö
Yksikön päällikkö

Pöytäkirja

10 (11)

04.12.2024

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä.
Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Postiosoite

PL 58235
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite

Työpajankatu 8
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin

09 310 1691

Y-tunnus

0201256-6

Helsingin kaupunki

Kaupunkiympäristön toimiala
Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus
Ympäristöpalvelut
Elintarviketurvallisuusyksikkö
Yksikön päällikkö

Pöytäkirja

11 (11)

04.12.2024

Riikka Åberg
yksikön päällikkö

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 05.12.2024.